

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden

Yttrande över förslag på trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken inför tidtabellskiftet T26

Bakgrund

Trafikförvaltningen har remitterat rubricerat ärende med förslag på trafikförändringar inför tidtabellsskiftet i december 2025 (T26). Remissen avser förslag för Roslagsbanan, tunnelbanan och busstrafiken.

Tekniska nämnden besvarar remissen för Danderyds kommun genom detta yttrande.

Bedömning

Danderyds kommuns synpunkter på de föreslagna trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken för trafikåret 2025/2026 (T26) redovisas nedan, i anslutning till respektive del av förslaget.

Sammanfattning

Trafikförvaltningens förslag på trafikförändringar ska bidra till de långsiktiga målen i trafikförsörjningsprogrammet. Målen fokuserar på att öka kollektivtrafikens attraktivitet och därmed attrahera fler resenärer. Trafikförsörjningsprogrammet innehåller nio mål med sikte på år 2035 för kollektivtrafiken. Målen utgör de prioriterade områdena för utvecklingen och vad som ska känneteckna kollektivtrafiken såsom att kollektivtrafiken är konkurrenskraftig mot bilen i allt fler resrelationer, uppfattas som trygg, binder samman regionen och minskar sin negativa påverkan på klimat, miljö och människa.

Föreslagna trafikförändringar i årets trafikförändringsremiss bedöms medföra en del förbättringar för kollektivtrafiken som trafikerar Danderyd, jämfört med de senaste årens remisser. Samtidigt är det viktigt att påpeka att det finns förslag i remissen som innebär en försämring, vilket Danderyd är negativa till. Positiva trafikförändringsförslag är bland att ökad turtäthet, öka kapaciteten, förbättra restider, samt nya busslinjesträckningar som sammankopplar Danderyd med Solna och Kista.

Det är Region Stockholm som, genom Trafikförvaltningen, har ansvar för att utveckla en attraktiv kollektivtrafik som främjar ett ökat resande, vilket i sin tur ska bidra till andra samhällsnyttor. Det innebär bland annat att kollektivtrafiken ska ha ett bra turutbud, attraktiva restider och byten, hög tillförlighet, samt hög upplevd trygghet och komfort.

Danderyd anser att kollektivtrafiken de senaste åren har kännetecknats av kortsiktig kostnadsekonomisk effektivitet, vilket inte bedöms förenlig med

Tekniska nämnden

målen om att främja hållbara resor eller en hållbar stadsutveckling. De senaste årens trafikförändringar har inneburit såväl indragningar av hela linjer samt sämre turtäthet för princip samtliga kollektivtrafikslag. Vilket Danderyds kommun har varit mycket kritiskt till.

Vid flera av kommunens gymnasieskolor förekommer i dag en problematik med ett stort antal mopedbilar, vilka belastar vägnätet och tar i anspråk parkeringsytor. Om kollektivtrafiken inte förbättras kommer trenden fortsätta mot att fler och fler väljer att köra egna fordon och i anslutning till skolmiljöerna kommer problematiken att bli än mer omfattande i kommunen.

Danderyd är starkt negativa till Trafikförvaltningens förslag i årets trafikförändringsremiss att linje 601 ska sluta trafikera slingan Ekbacken. Detta förslag skulle ha en betydande negativ inverkan på boendes möjlighet att kunna ta bussen till arbete, skola, sjukvård och andra viktiga samhällsfunktioner.

De framkomlighetsproblem som framhävs kan hanteras genom att man har en dialog med kommunen. Därtill anser Danderyd att det är andra omständigheter, vilka inte nämns, som förslaget grundar sig i. Det verkar som att det verkliga skälet till att sluta trafikera området är att det upplevs som besvärligt.

Danderyds synpunkter på enskilda förslag återfinns nedan.

Synpunkter för respektive förslag på trafikförändringar

Nedan ges kommentarer för föreslagna förändringar uppdelat på kollektivtrafikslag samt linjesträckning i detalj.

Tunnelbana**Röda linjen**

De avgångar som idag vänder vid Tekniska högskolan i mellantrafik, på kvällstid samt på helger förlängs till Mörby centrum.

Turtätheten på sträckan Alby – Norsborg utökas till 5 minuter i högtrafik.

Måndag-fredag utökas trafikeringen med långa tåg till att omfatta hela trafikdygnet i såväl vinter- som sommartrafik.

På lördagar och söndagar utökas tidperioden för när trafiken bedrivs med långa tåg, främst på kvällstid, i såväl vinter- som sommartrafik.

Danderyd är positiv till att avgångar som idag vänder vid Tekniska högskolan i mellantrafik, på kvällstid, samt på helger, förlängs till Mörby centrum. Detta innebär en förbättrad tillgänglighet till och från Danderyds sjukhus och Mörby centrum, vilket särskilt gynnar fritidsresor med kollektivtrafiken. Positivt är även förslaget om att förlänga tidsperioden då längre tåg trafikerar röda linjen under kvällstid på lördagar och söndagar. Att sätta in längre tåg under helger, då många reser mot målpunkter i Stockholm, bedöms öka kapaciteten, vilket är positivt.

Tekniska nämnden

Danderyd ser även positivt på förslaget om att utöka trafikeringen med långa tåg hela trafikdygnet, måndag till fredag, i såväl vinter- som sommartrafik, är positivt utifrån ett kapacitetsperspektiv. Det finns många samhällsviktiga servicepunkter såsom Danderyds sjukhus, Sophiahemmet, Stockholms universitet och Kungliga Tekniska högskolan längs röda linje, vilka är viktiga målpunkter som medborgare behöver ha god tillgänglighet till från norrortskommunerna. Danderyd förutsätter att förslaget inte påverkar turtätheten negativt då det inte framgår i förslaget.

LokalbanorRoslagsbanan

Trafikförvaltningen överväger att köra fler långa tåg under rusningstid, i takt med att de nya X15p-fordonen levereras och tas i trafik. Vidare överväger trafikförvaltningen att utöka trafiken i mellantrafiken vardagar.

Danderyd är positiv till att fler längre tåg trafikerar Roslagsbanan under rusningstid då kommunen förutsätter att det bidrar med en ökad kapacitet när många pendlar, till och från arbetet. Därtill anser Danderyd att det är viktigt att Regionen fattar beslut om att öka takten att införa nya tåg på Roslagsbanan då det i tidigare dialoger framkommit att X15p-fordonen kan medföra en lägre nivå av buller. Det är viktigt att arbetet fortgår med att reducera buller eftersom många bostäder i Danderyd påverkas, samt det faktum att regionen planerar för att öka trafikering på banan till 2030.

Danderyd anser att en förutsättning för ökad turtäthet på Roslagsbanan är att viktiga korsningar är planskilda. Det gäller att skapa en hållbar och säker trafiksituation genom att minska störningskänslighet för vägtrafiken och övriga trafikanter. Korsningen vid korsningen

Danderydsvägen/Ekebydalsvägen kommer att bli starkt påverkad av en ökad trafikering genom att bomfällning kommer att ske betydligt oftare. Sämre framkomligheten försvårar även för räddningstjänsten när de behöver nå östra delarna av kommunen.

Därtill motsätter sig Danderyd nedläggningar av Roslagsbanans stationer i kommunen.

BusstrafikLinje 607 Danderyds sjukhus – Sollentuna station

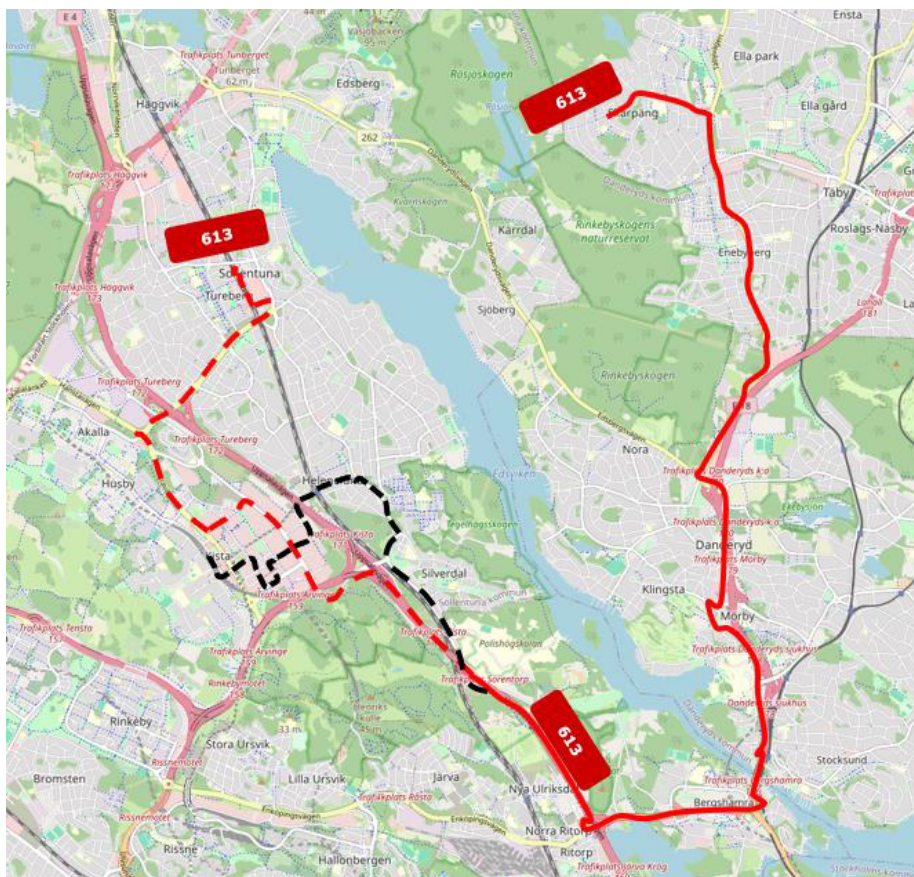
Linjens turtäthet på sommarhelger föreslås utökas från 30-minuterstrafik till 15-minuterstrafik, vilket motsvarar linjens turtäthet på helger under övriga delen av året.

Danderyd är positiv till förslaget då det förbättrar tillgängligheten mellan Danderyd och Sollentuna med kollektivtrafiken.

Paketlösning Linje 607 Danderyds sjukhus – Sollentuna station Linje 613 (Kista centrum-) Danderyds sjukhus – Skarpäng

Tekniska nämnden

Linje 613 föreslås få ny linjesträckning mellan Danderyd och Kista arbetsområde och vidare till Sollentuna utan att trafikera Kista centrum. Linjen går idag delvis parallellt med linje 178 mellan Kista och Danderyds sjukhus och den sträcka som linjen föreslås sluta trafikeras även av linjer 514, 518 och 526. Linje 607 föreslås få fyra avgångar färre, som flyttas till linje 613 som får fler avgångar Danderyd – Kista arbetsområde.

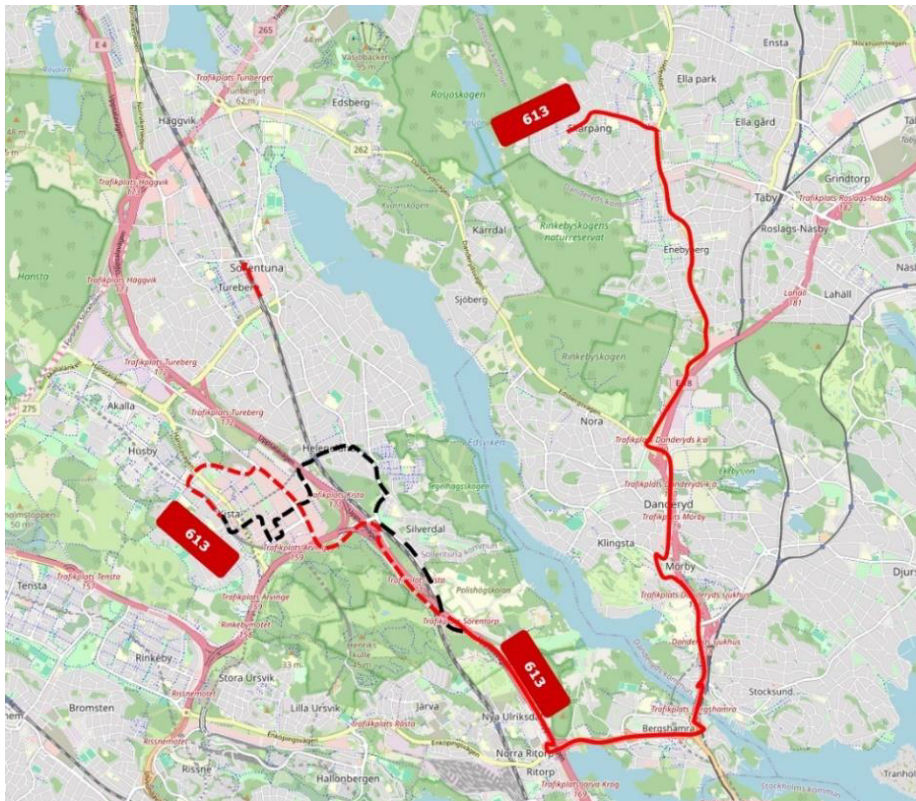
Se

svar under nästa rubrik då de två förslagen innefattar samma linje (613).

Linje 613 (Kista centrum-) Danderyds sjukhus – Skarpäng

Följande är ett alternativt förslag gällande linje 613 i det fall paketlösningen tillsammans med linje 607 ej genomförs. Linje 613 föreslås få en ny snabbare linjesträckning mellan Danderyds sjukhus och Kista arbetsområde och därifrån vidare till Kista centrum. Linjen går idag delvis parallellt med linje 178 mellan Kista och Danderyds sjukhus och den sträcka som linjen föreslås sluta trafikeras av linjer 514, 518 och 526.

Tekniska nämnden

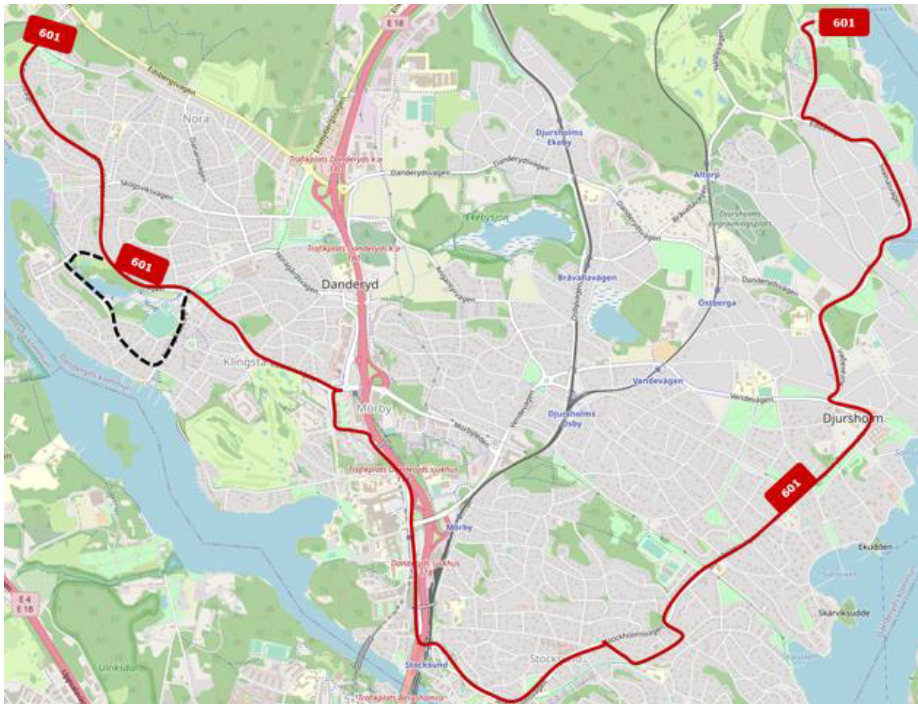
Danderyds kommun ställer sig positiv till den föreslagna linjesträckningen för linje 613 mellan Danderyds sjukhus och Kista arbetsområde. Det är många arbetspendlare som dagligen reser till arbetsplatser i Kistaområdet och en förbättrad restid genom att linjen inte längre trafikerar Silverdal och Helenelund bedöms skapa nytta för arbetspendlare genom bättre restid. I och med att busslinjerna 178, 514, 518 och 536 fortsättningsvis trafikerar sträckan som försvinner kommer det även fortsatt vara möjligt att nå dessa områden.

Danderyd anser däremot att endast förslaget om att förändra linje 613 linjesträckning ska genomföras och inte paketlösningen. Det är viktigt att turutbudet på linje 607 inte försämras i syfte att skapa goda förutsättningar att kunna resa med kollektivtrafiken mellan Danderyd och Sollentuna via Edsbergsvägen.

Danderyd anser även att det ska införas fler anpassade turer för linje 613 mellan Skarpäng/Enebyberg och Kista. De anpassade turerna är attraktiva för pendlare i Enebyberg då det är enkelt och smidigt att resa till Kista utan att behöva genomföra ett byte. Direktlinjer bidrar till förbättrade restider och är betydelsefulla för att minska bilresandet på vägar som är hårt trafikerade, samt främja fler kollektivtrafikresor.

Tekniska nämnden

Linjen föreslås sluta trafikera slingan Ekbacken. Slingan har lågt resande och de aktuella gatorna har bristande framkomlighet, bland annat orsakad av parkerade bilar och snöhögar. En extra tur på linjen föreslås trafikera från Svalnäs Gästhem till Danderyds sjukhus kvällstid på fredagar och lördagar.

Danderyd är mycket negativa till förslaget att linje 601 ska sluta trafikera området Ekbacken. Detta förslag skulle ha en betydande negativ påverkan på boendes möjlighet att kunna ta sig till arbete, skola, sjukvård och andra viktiga samhällsfunktioner med kollektivtrafiken.

Bostadsområdet trafikeras idag av bussar och har gjort det under många år. Det är ett villaområde med låga trafikvolymerna och karaktäristiska villagator. Att hänvisa till framkomlighetsproblem, såsom parkering eller snö, som skäl till att sluta trafikera sträckan, utan att ha en dialog med kommunen om vilka förbättringar som kan göras, känns ogrundat. De ofta förekommande ledbussarna för linje 601 är överdimensionerade för gator i Danderyd och bör snarast ersättas med bussar av anpassad storlek.

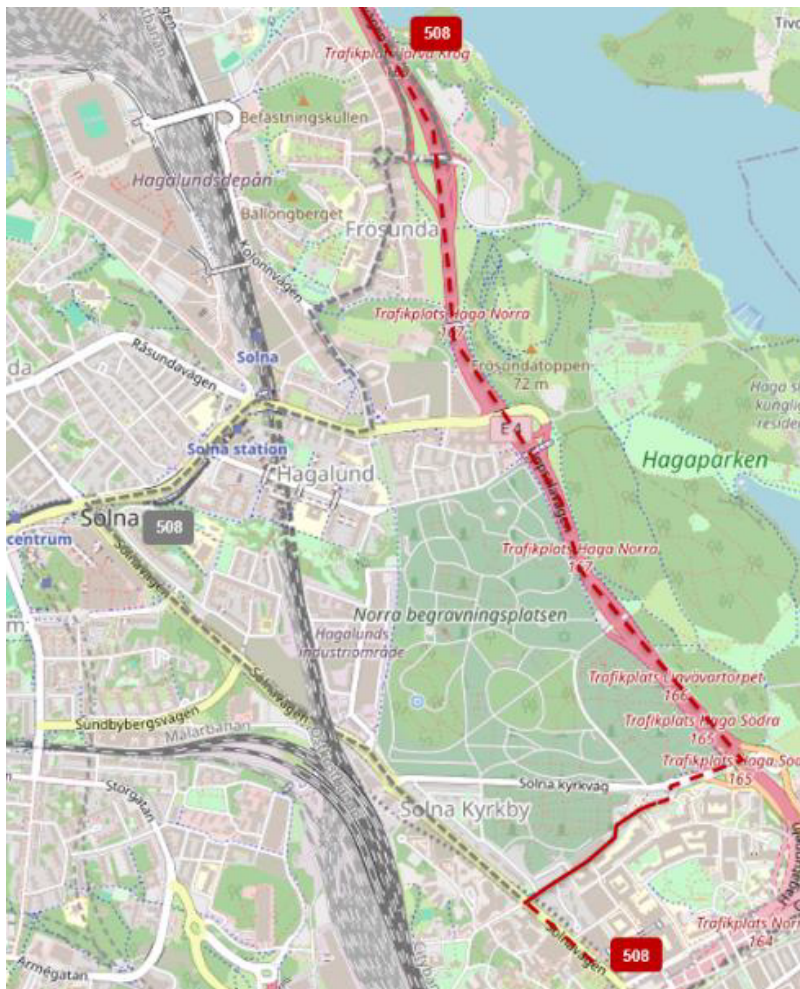
Dessutom upplevs det som att bussens tidtabell tillåter väldigt små felmarginaler, vilket medför att chauffören behöver köra "in tid" för att hålla tidtabellen. I ett område som Ekbacken är detta inte genomförbart, då det kräver god uppsikt och planering, samt lugna rörelser. Detta verkar vara det verkliga skälet till varför man vill sluta trafikera området, nämligen att det upplevs som besvärligt.

Danderyd vill betona att en fungerande kollektivtrafik är avgörande för att nå regionens beslutade mål om att öka antalet kollektivtrafikresor. Att dra in busslinjen skulle motverka dessa mål och leda till ökad biltrafik och miljöpåverkan.

Tekniska nämnden

Linje 508 Danderyds sjukhus – Karolinska sjukhuset

Linje 508 föreslås ny linjesträckning via E4/Uppsalavägen i stället för genom Frösunda och Solna centrum. Syftet med den föreslagna förändringen är att erbjuda en snabbare förbindelse mellan de två akutsjukhusen med snabbare resor mellan nordostsektorn och Nya Karolinska. Linjen föreslås även få högre turtäthet, från dagens 30-minuterstrafik till 10-minuterstrafik med trafikering mellan ca kl. 06-22 alla dagar, så att både dag- och kvällsskiftet på båda sjukhus kan använda linjen. Resenärer i Frösunda får fortsatt trafikering av linjen till sjukhusen genom motorvägshållplatsen Frösunda, alternativt linje 501 och 509 för resor till Solna station respektive Solna centrum. Även ny linje 519 finns för resor till Ursvik respektive Stockholms innerstad.

Danderyds kommun ställer sig positiv till den föreslagna linjesträckningen för linje 508 och instämmer i att en snabbare förbindelse mellan de två akutsjukhusen, samt kortare restider mellan Danderyd/nordostsektorn och Nya Karolinska, är eftersträfvansvärd. Det är viktigt att Trafikförvaltningen investerar i busstrafik som bidrar till att förbättra tillgängligheten och restiden mellan viktiga målpunkter i regionen.

Tekniska nämnden

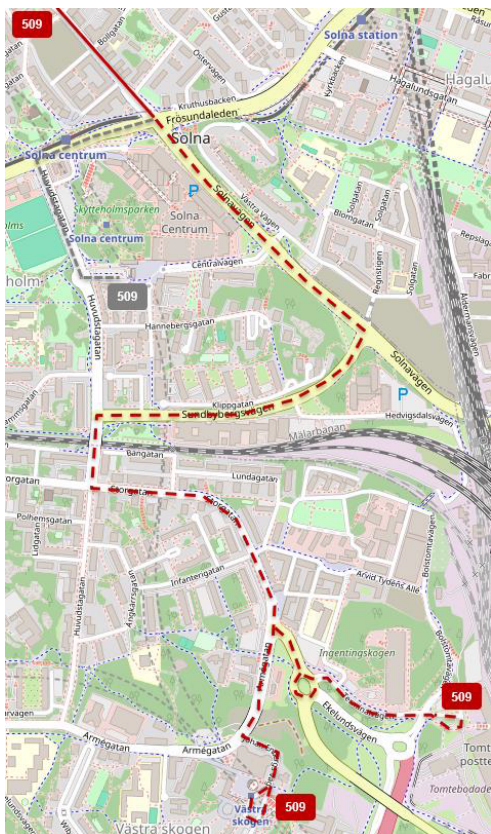
Linje 627 Åkerby industriområde – Sollentuna station

I syfte att erbjuda en tydligare heltrafik på linjen föreslås trafikutbudet på söndagar utökas till att motsvara det utbud som erbjuds på lördagar.

Danderyd är positiva till förslaget då det innebär en förbättrad tillgänglighet mellan kommunen och Sollentuna, samt Täby, på söndagar.

Linje 509 Danderyds sjukhus – Solna centrum

Linje 509 föreslås få ny linjesträckning från Råsunda via Solnavägen – Sundbybergsvägen – Huvudstagatan – Storgatan till Västra skogen och Tomtebodas postterminal, där den ersätter del av linje 507:s befintliga trafikuppgift. Med förändringen erbjuds resenärer en bytesfri förbindelse mellan Västra skogen/Huvudsta till Arenastaden och pendeltåget vid Solna station. Körningen in till terminalen vid Solna centrum tas bort på grund av dålig framkomlighet och ersätts av hållplatser på Solnavägen med likvärdig bytestid till tunnelbanan och likvärdigt gångavstånd till centrumet. På så sätt erbjudas resenärer från Råsunda/Frösunda snabbare resor till Solna centrum.

Danderyd har inget att erinra gällande förslaget.

Tekniska nämnden

Linje 670/670X Stockholm - VaxholmLinje 680 Stockholm – Resarö

I syfte att jämna ut belastningen på linje 670 under eftermiddagarna föreslås turerna på 670X (Danderyds sjukhus – Vaxholm) ersättas med ordinarie turer på linje 670 (Stockholm-Vaxholm). Förändringen är en anpassning till efterfrågan då resandet är högre på linje 670 än 670X och med ett tätare utbud från Tekniska högskolan blir belastningen jämnare mellan avgångarna. Två avgångar som idag är anpassade till skolslut med start vid Danderyds sjukhus kommer att fortsatt starta där. En justering av tidtabellerna på linje 670 och 680 kommer att göras i syfte att bättre saxa och jämna ut belastningen mellan linjerna på eftermiddagarna.

Danderyds kommun ställer sig positiv till den förbättrade tillgängligheten med busstrafik mellan Tekniska högskolan och Danderyds sjukhus, samt till att anpassade turer för skolelever bibehålls.

Ytterligare synpunkter och förslag Danderyds kommun vill lyftaBytespunkt Danderyds sjukhus

En bättre bytespunkt kring Mörby station och Danderyds sjukhus måste upprättas. Danderyds sjukhus är en viktig bytespunkt och målpunkt, och idag råder kapacitetsbrist vid Danderyds sjukhus och Mörby station bussterminal. Det är många som dagligen pendlar till och från målpunkten och många nordostbor som dagligen byter här för resor till och från Stockholm samt västerut. Detta förväntas även öka på sikt utifrån utvecklingen som pågår i kommunerna i nordost, samt utvecklingen av Danderyds sjukhus verksamhet. I och med Roslagsbanans förlängning till City kommer även förbättrade bytesmöjligheter mellan de olika kollektivtrafiksystem (buss, tunnelbana och Roslagsbana) vid Danderyds sjukhus bli ännu viktigare. Danderyds kommun anser därför att det är en viktig fråga som måste hanteras av Region Stockholm.

Tvärgående kollektivtrafik

Danderyds ser gärna att tvärgående linjer ges högre prioritet i framtida planering. En relativt stor andel av invånarna i Danderyd, och i övriga nordost kommuner, pendlar dagligen till arbetsplatser i Solna och Kista.

Lokala busslinjer

De reduceringar i busstrafiken som genomfördes under 2023/2024, till exempel minskad turtäthet för linje 606 och nedläggning av 602X, har lett till en försämrad kollektivtrafik för invånare i Danderyds kommun. Särskilt bekymmersamt är att ungdomars möjlighet att själva ta sig till och från skolan har påverkats negativt. Detta riskerar att motverka intentionerna i artikel 28 (e) i barnkonventionen, där det framgår att konventionsstaterna ska vidta åtgärder för att uppmuntra regelbunden närvaro i skolan.

Även barns rätt till delaktighet i samhället och tillgång till fritidsaktiviteter påverkas negativt (artikel 31).

Tekniska nämnden

Därtill har neddragningarna försvårat arbete med att främja ett mer hållbart resande, vilket kan minska kollektivtrafikens attraktivitet och motverka långsiktiga klimat- och hållbarhetsmål.

Nedan beskrivs förbättringsförslag för lokala busslinjer.Linje 601: Sätra äng- Danderyds sjukhus - SvalnäsLinjedragning till Svanholmsparken

Under de senaste åren har Danderyds kommun lyft behovet att linje 601 ska trafikera Svanholmsparken eftersom Tranholmen fått fler permanentboende. Den närmaste busshållplatsen till Tranholmen ligger cirka 1,5 km från bångöringsplatsen för Tranholmen. Danderyds kommun vill att Trafikförvaltningen tillsammans med bussutövaren hittar en alternativ lösning, trots att vägbredden till och från Svanholmsparken inte kan uppfylla Trafikförvaltningens riktlinjer för busstrafik. Danderyds kommun anser att området är lämpligt för att införa anropsstyrd trafik.

Linjeförlängning till Täby

Det saknas idag busstrafik mellan Djurholm och Täby, och ett förslag från tidigare remiss (T23) var att vissa turer på linje 601 förlängs från Svalnäs Gästhem till Täby park, vilket Danderyds kommun ser som positivt. Men Trafikförvaltningen har inte tagit med den föreslagna förlängningen av linje 601 i T24, T25 eller T26 remisserna. Danderyds kommun önskar se en justering av linje 601 enligt förslaget.

Ekbacken

Danderyd har tidigare framfört att Ekbackeområdet är i behov av högre turtäthet och en mer attraktiv tidtabell än idag, speciellt på förmiddagen (från Sätra äng i riktning mot Mörby) mellan 7.36 och 9.23, samt på eftermiddagen mellan 15.09 och 18.31, tider då det inte finns turer för både skolbarn och yrkesarbetande.

Linje 602: Danderyds sjukhus – Djurholms torg

Danderyds kommun anser att linjens turtäthet bör ökas från dagens halvtimmestrafik (från Djurholms torg till Danderyds sjukhus) under rusningstid till 15-minuterstrafik.

Linje 602X: Sätra äng – Danderyds gymnasium

Linjevarianten lades ned i den förra trafikförändringen (T24). Linjen bestod av fyra skolanpassade avgångar per dag, en avgång under morgonen och tre på eftermiddagen. Danderyds kommun har tidigare önskat fler avgångar på den nu nedlagda linjen, samt att linjen skulle angöra Mörby C för att erbjuda en bättre tillgänglighet med kollektivtrafik. Att linjen lagts ner innebär en begränsning i utbudet och Danderyds kommun önskar att kollektivtrafiken i de västra delarna av kommunen får fler avgångar.

Linje 606: Danderyds sjukhus – Djurholms torg

Danderyds kommun anser att linjens turtäthet bör ökas från 30-minuterstrafik till 15-minuterstrafik under morgon- och eftermiddagsrusningen. Andra

Tekniska nämnden

resalternativ från de östra delarna av Djursholm tar betydligt längre tid för att nå den spårbundna trafiken och målpunkter som Mörby Centrum och Danderyds sjukhus. Om kollektivtrafik ska vara ett attraktivt alternativ för boende i Djursholm och bidra till att minska andelen biltrafik i området behöver turtätheten återigen öka.

Ringlinje i Danderyds kommun

Danderyds kommun vill att den lokala busstrafiken som trafikerar Stocksund anpassas bättre för elever som ska till Danderyds gymnasium. Tidigare fanns ringlinjer som möjliggjorde att elever boende i Stocksund kunde resa utan byte till Danderyds gymnasium. En effekt av att denna möjlighet längre finns kvar är att fler och fler elever väljer att ta mopedbil, a-traktor eller bil till skolan medför trafikproblem, samt bidrar negativt till målet om att öka andelen kollektivtrafiksresor.

Sjötrafiken

Linje 80: Ropsten – Tranholmen - Ekudden

Bildningsförvaltningen i Danderyd ser behov av en prioriterad och samordnad kollektivtrafik för elever boendes på Tranholmen, som behöver skolskjuts med båt för resa tur och retur mellan ön och fastlandet för att kunna ta sig till skolan.

Elevernas behov av transport med båt ombesörjs inte idag av trafikförvaltningens trafikplanering. Detta skulle behöva uppmärksammas, samverkas samt tillgodoses i form av mer anpassade turtider, för elever som går i grundskolan och i den anpassad grundskolan, då skolplikt råder.

Elevernas behov av transport skulle kunna ske med befintlig sjötrafik mellan Tranholmen och fastlandet, då pendelbåten trafikerar mellan Ropsten-Tranholmen-Ekudden. Dock tar den linjetrafiken inte tillräcklig hänsyn till kommunen och elevernas behov av transport till och från skolan, i den utsträckning som behövs för att de ska kunna resa med den kollektivt anordnade båttrafiken. Det gäller mindre anpassningar för att kunna ta båten till fastlandet, samt samordning med busstrafik som stannar vid Stockholmsvägen, så att barn och ungdomar har god tid att kunna ta sig mellan båt och buss.

Danderyds kommun vill att trafikförvaltningen i sin trafikplanering beaktar att det finns ett stort behov av att anordna båttransport för dessa elever, inom ram för kollektivtrafikens uppdrag och ansvar. I samband med detta behöver även samordning mellan båt- och busstrafik säkerställas för resenärerna.

Danderyds gymnasium

Danderyds kommun vill vara delaktiga i planeringsprocessen gällande framtida busstrafikeringen av motorvägshållsplatserna vid Danderyds gymnasium som ska byggas.

Tekniska nämnden

Robert Nibelius
Tekniska nämndens ordförande